

GOVORI, POGOVORI, OBLJUBE,
PA ŠE VEDNO ZAOSTALI...

Podmokrški dom partizanov

V podmokrških in podkureških vaseh živi okrog 135 družin in nekaj nad štiristo krajanov. To je znatno manj kot pred pričetkom NOB. Takrat je bilo vključenih v OF na tem območju nad 430 prebivalcev. V vojni je padlo 81 ljudi. Ker je med ljudmi zevala velikanska praznina, razvoj podmokrškega in podkureškega sveta dolga leta ni bil primerno zastopan v programih občine Ljubljana Vič-Rudnik in tako tudi v Ljubljani nasploh. Šele, ko je dorašla mlajša (skojevška) generacija, so začeli Golci, Zapotočani, Škriljani resneje izpostavljati probleme svojih vasi.

»Leta 1972 je bila na Golem proslava občinskega praznika«, se spominja in pripominja predsednik delegacije krajevne skupnosti Golo-Zapotok za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine Ludvik Golob. »Slovesnost, na kateri so govorili napovedali obnovo ceste, zgraditev trgovine, investiranje v kmetijstvo, vlaganje v gorske kmetije in še marsikaj.«

Krivični bi bili, če ne bi priznali, da smo s širšo družbeno pomočjo le dobili v vseh treh vaseh vodovod, trofazno električno napeljavo ter avtobusno zvezo z dolino. Če je to zadostovalo za potrebe pred osmimi leti, pa danes ugotavljamo, da so nad nami ponovno problemi, ki jim sami nismo kos.

Prva je cesta. Pa ne le Ig-Golo-Zapotok-Rob, ampak velika večina naših cest. Vse so makadamske in neprimerne za današnji avtomobilski utrip. Cesta podi razvoj iz naših krajev. Ne dovoljuje, da bi dobili krajanje še prepotrebno popoldansko-večerno povezavo z Ljubljano in tudi

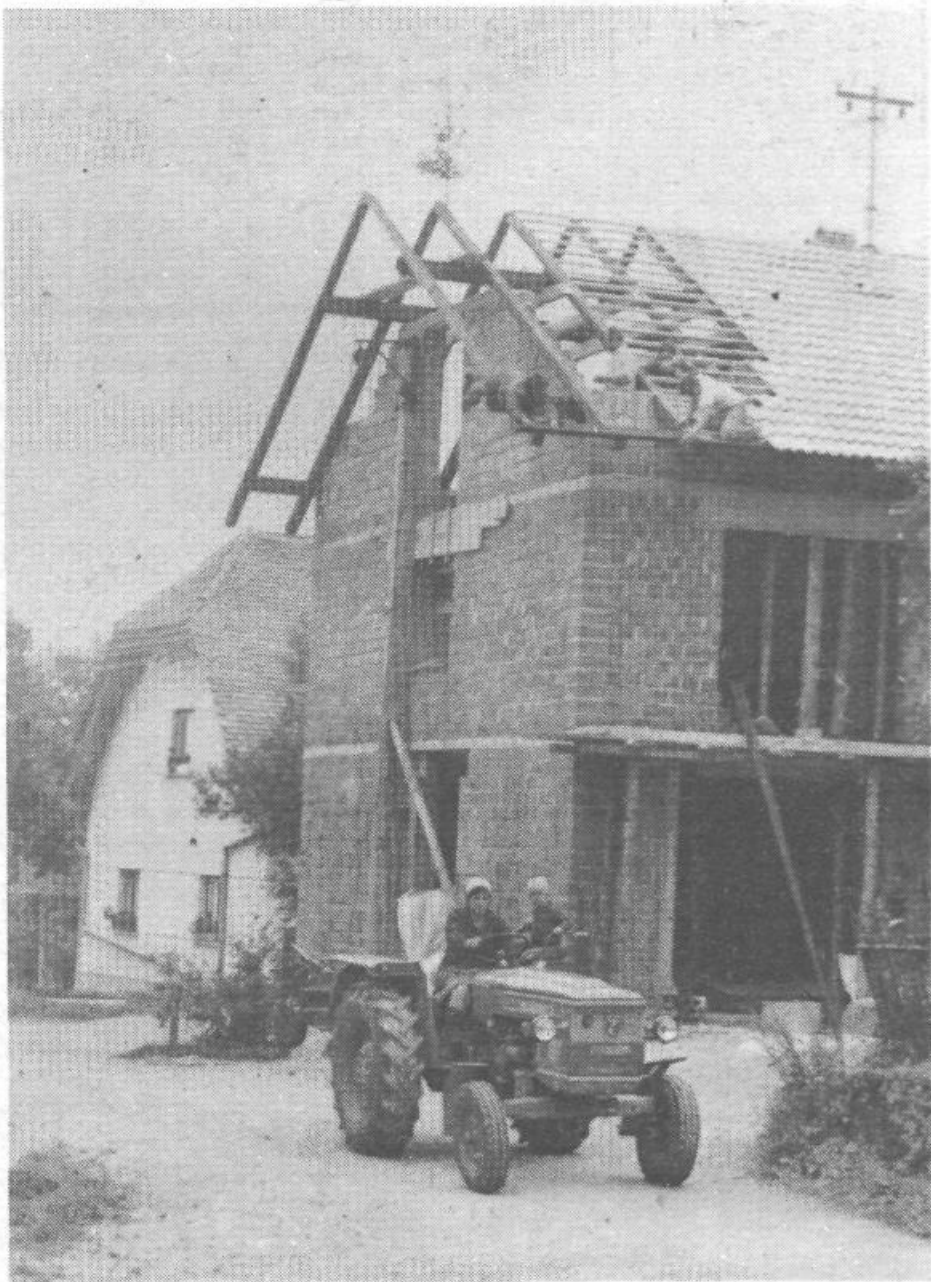
ne nudi sodobne, hitre povezave Iga s Turjakom, oziroma širše z Ljubljano.

Avtobus hiti iz tega sveta zgodaj zjutraj in se vrača v zgodnjih popoldanskih urah. Taka povezava muči delavce v popoldanskih izmenah, otežuje vračanje dijakov in študentov iz Ljubljane, ovira vključevanje delegatov in političnih delavcev v samoupravno in politično življenje v občini in mestu. Poraja pa tudi težave pri zdravstvenem in otroškem varstvu, saj ne dovoljuje, da bi bili Golci, Zapotočani, Škriljani vedno pravočasno na teh ustanovah. »Pozimi so bili kmetje dogovorjeni, da je vsak en teden vozil otroke in ostale krajanje s traktorjem z Iga domov. Lahko si mislite, kako težaven je tak prevoz«, je pridal Ludvik Golob in pristavil, da bi bil čas, da se kmalu uresniči njihova pobuda pri občinski skupščini, SOZD SAP-VIATOR in ostalih, da bi čim hitreje speljali čez podmokrški in podkureški svet avtobusno povezavo tudi v drugi polovici dneva.

800 tisoč za načrte

»Mi smo predlagali«, je usmeril pozornost k cesti Ludvik Golob, »da bi vsi uporabniki podpisali za ureditev ceste samoupravni sporazum. V njem bi opredelili obveznost podpisnikov, jih strokovno opredelili ter tako pomagali, da bi ta cestni križ hitro in učinkovito rešili.«

Ta predlog, kakor kaže, ne bo tako hitro uresničen. Komunalna skupnost naše občine je (po trditvah sogovornika) že izdelala načrt za ureditev ceste in zanj potrošila

Domačini obnavljajo stanovanjska in gospodarska poslopja na Golem

800 tisoč dinarjev. Cesto je uvedla med objekte, ki jih bo potrebno urediti v naslednjem srednjeročnem obdobju. Žal pa cesta ni zabeležena v osnutku družbenega dogovora o temeljih plana občine Ljubljana Vič-Rudnik za obdobje 1981-1985. In zato se bojijo, da cesta tja do leta 1985 ne bo dobila sodobnejšega, uporabnejšega izgleda. In tako bo Podmokrški dom partizanov tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju ostal sam z vsemi svojimi težavami.

»Ko smo pri nas pristopili k srednjeročnemu planiranju, samo zbrali vse potrebe naših krajev. Ob cesti in avtobusni povezavi se postavlja še boljša oskrba, napredek kmetijstva, vpeljava zimskega in letnega turizma za Ljubljance, rešitev težav zdravstvenega in otroškega varstva, razvoj servisnih delavnic za gospodinjstva, kmetijstvo, avtomobile, vpeljava drobnega gospodarstva in še marsikaj«, je nizal probleme za problemom Ludvik Golob. »Skratka zabeležili smo vse nujne potrebe naših ljudi. Naj bom konkretniji. Imamo trgovino (v zasebni hiši), ki ne more zadostiti domačinom, še manj pa močnemu prilivu počitničkarjev. Nujno potrebujemo večjo, sodobnejšo, boljše založeno trgovino. Oskrba pa še bolj šepa pri nakupu kmetijskega reprodukcijskega materiala, goriv, gradbenega in drugega materiala. Ker to ni dobro rešeno niti na bližnjem Igu ali v oddaljeni Podpeči, moramo prav po vse v ljubljansko središče. Nič drugače ni pri zdravstvenem in otroškem varstvu. Ker bi se želelo še več ljudi priseliti na naš hribovit svet, postajata ti dve obliki varstva vse bolj pereči. Ne bom več ponavljal, da ni mogoče blizu opraviti servisnih storitev, ampak bom le pozval, naj se čimprej omogoči izgradnja servisnega centra v Iški vasi.

Ljubljana se proži do Ruta

Naš svet daje odlične možnosti za razvoj primestnega turizma. Radi bi, da ne bi vedno rekli, da gremo le mi v Ljubljano, ampak da bi tudi oni prišli k nam na Golo,

v Škrilje, Zapotok, torej v vasi, ki so še vedno v Ljubljani.

Tu pa je ključna točka naših predlogov, morda kar zahtev. Ljubljana ne sme več misliti le na svoje mestno središče. Ljubljana se mora odpreti svojemu podeželskemu zaledju in mu s primerno vpeljavo solidarnosti nuditi pomoč pri njegovem nadaljnjem razvoju. Prav tega pa pogrešamo v dosedanjih planskih dokumentih. Nekateri se nas hočejo otresti s tem, ko razglasijo naše zapisane potrebe za spisek želja. S tem želijo razvrednotiti naša prizadevanja po napredku. Pa mislim, da ravna jo hudo narobe. Vsi plani občine in mesta morajo biti sestavljeni iz potreb, ki so bile zaznane na terenu. Seveda pa morajo biti v njih opredeljene prednostne, skupne naloge, rešitve, ki so jih zmožni izpeljati krajanje sami, pa tudi točke, ki so res morda bolj želje, kot stvarne potrebe.

Kaj je novega po štirih obiskih?

V krajevni skupnosti Golo-Zapotok so z nestrpnostjo pričakovali prvi krog obiskov, tehtali napredek v času med prvim in drugim obiskom, se že nekoliko ohladili pri tretjem in ugotavljali potrebnost četrtega. Spoznali so, da so taki obiski sicer dobrodošli, da pa so po svoji tematici včasih odmaknjeni od problemov, ki tarejo določeno območje. Tudi preveč pozornosti namenja beleženju stanja in premalo reševanju položaja. Zato se bojijo, da bo odziv krajevnih sogovornikov na srečanja z občinskimi in mestnimi predstavniki vedno šibkejši.

Menijo celo, da postajajo krajanje vse bolj nestrpni. Predvsem zato, ker jih ti obiski spominjajo tudi na mnoga srečanja z Ljubljanci v vojnih dneh in tudi obude spomin na nešteta žrtvovanja vaščanov. Te žrtve pa bi želeli imeti sedaj, 35 let po osvoboditvi, poplačane tudi v bolj solidarnem odnosu mesta do vasi. V razvoju, ki jim bo dal občutek, da se niso zastojali zato, da je dobila Ljubljana zvaneči naziv mesta heroja, ampak da današnja odprta Ljubljana sega skozi Ig, Škrilje, Golo, Zapotok, Rob prav do Ruta. Pa ne le na zemljevidu in v komunalni ureditvi, ampak v enotni skrbi za dober danes in boljši jutri vseh mestnih in podeželskih Ljubljancev.

STANE JESENOVEC

NA PIJAVI GORICI

70 let gasilstva

Gasilsko društvo Pijava gorica je sredi letošnjega poletja proslavilo svojo 70. letnico.

Začetki njihovega dela segajo v leto 1910, ko so nabavili ročno črpalko in začeli graditi gasilski dom, ki je bil med drugo svetovno vojno požgan. Sreče niso imeli niti z drugim domom v gospodarskem poslopiju, ki so jim ga v šestdesetih letih porušili zaradi gradnje kočevske ceste.

Dejavnost društva ni zamrla in leta 1968 so s pomočjo vaščanov, ki so opravili 2.000 udarniških delovnih ur, KK SZDL, občinske gasilske zveze in krajevne skupnosti Škofljica pričeli ob-

navljati odkupljeno staro gospodarsko poslopje. V vasi so se dogovorili, da bo novozgrajeni dom hkrati tudi dom družbenopolitičnih organizacij. Še isto leto je društvo nabavilo prvo motorno črpalko, ki jo je kmalu nadomestila modernejša, kupili pa so tudi rabljen avtomobil - kombi.

Pred štirimi leti je društvo razvilo svoj prapor, lani pa s fasado uredilo zunanost doma. S posodabljanjem opreme in organiziranostjo društva pa se je večalo tudi število članov. Svoje člane so začeli izobraževati na raznih tečajih in seminarjih, pričeli pa so se udeleževati tudi vseh sektorskih in občinskih vaj in tekmovanj. Pred petimi leti so društvo pomladili s pionirskima gasilskima enotama. Z obnovljeno opremo, novim gasilskim avtomobilom in močnim članstvom (danes imajo 34 članov) so delavni pijavški gasilci prepričani, da bodo kos nalogam, ki so pred njimi.

Za svoje požrtvovalno delo so na letošnji proslavi prejeli zlato značko Gasilske zveze Slovenije, preko dvajset njihovih članov pa je prejelo najrazličnejša priznanja.

MINKA SKUBIC

Voz z najstarejšima članoma izpred 50 let